

ПОРАДИ ВЧИТЕЛЮ ЗІ СТВОРЕННЯ І ПІДТРИМКИ ПОЗИТИВНОГО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В КЛАСІ

- Для підтримки дисципліни і управління освітнім процесом використовуйте позитивний підхід: у міру можливості формулюйте правила поведінки і вимоги до учнів у формі «як треба», а не як «не треба» робити. Підкріплюйте конструктивну поведінку учнів зоровим контактом, схвальним кивком голови або посмішкою.
- Залучайте учнів до різних спільних справ, щоб кожен відчував свою причетність до вирішення загальних завдань: підготовки заходів, чергування, організації екскурсії, толоки, проведення акцій тощо. Заохочуйте участь сором'язливих і боязких дітей і підлітків. Давайте їм завдання, в яких вони зможуть реалізувати себе повною мірою і подолати сором'язливість. Підтримуйте бажання учнів допомагати одне одному у виконанні домашнього завдання, підготовці до контрольної роботи, тренуванні спортивних навичок.
- Акцентуйте важливість і цінність різноманіття (культурного, національного, релігійного), а також різних здібностей і умінь, смаків і уподобань, фізичних та інтелектуальних можливостей. Підкресліть, що всі люди в цілому і учні даного класу зокрема чимось відрізняються одне від одного, і саме це надає їм неповторність. За необхідності розкажіть про причини, за якими деякі учні ведуть себе не так, як інші, поясніть, що вони відчувають труднощі в навчанні, мають обмеження щодо занять спортом та іграх через стан здоров'я.
- Не допускайте самі і припиняйте з боку інших будь-які глузування, образливі коментарі на адресу учнів, які мають особливі освітні потреби, особливості у фізичному чи розумовому розвитку, зовнішній вигляд, поведінку, а також гендерно неконформних учнів, менш успішних у навчанні або гірше розвинених фізично, мігрантів, представників національних або релігійних меншин, дітей, сім'ї яких мають низький соціальний і матеріальний статус.
- Не протиставляйте учня колективу ні в позитивному, ані в негативному світлі. Не перехвалюйте учня як найздібнішого, найрозумнішого, найвідповідальнішого, щоб не викликати до нього заздрості. Також не виокремлюйте учня як єдиного, хто не вирішив задачу, не пробіг дистанцію, не брав участі в заході, щоб не принизити його і не виставити на посміховисько. У класі не повинно бути «улюбленців» і тих, кому вчитель явно не симпатизує.

- Не обговорюйте і не оцінюйте особистісні якості учня перед усім класом: не порівнюйте учнів, їхні здібності, вміння, досягнення, не обговорюйте недоліки й слабкі місця учнів, щоб не провокувати глузування і знущання над ними. Заохочуйте співпрацю, а не суперництво.
- Своїм особистим прикладом демонструйте шанобливе ставлення до всіх членів колективу, пояснюйте учням, як поводитися і спілкуватися з повагою до співрозмовника. Не залишайте без уваги жодного випадку зневажливої поведінки або висловлювання, що принижує гідність людини через її стать, етнічне походження, національність, мову, релігійну приналежність, соціально-економічне становище, наявність інвалідності або захворювання, гендерну ідентичність.
- Використовуйте дисциплінарні заходи, які мають виховний, а не каральний характер. Якщо робите учню чи учениці зауваження, давайте характеристику вчинкам і можливим наслідкам, а не особистості. Обговорюйте те, що трапилося, не робіть узагальнень, що він/вона поводить так завжди. Це тільки закріплює негативну поведінку.
- Не притягуйте весь клас до колективної відповідальності за порушення дисципліни, провину окремого учня або його нездатність виконати колективне завдання.
- Учня, якого в класі не приймають, або того, хто систематично порушує дисципліну на уроці, можна посадити поруч з упевненим в собі, таким, що має певний авторитет у однокласників, і неагресивним однолітком. Не підсилюйте ізоляцію учнів, саджаючи їх окремо. Якщо активніший і агресивно налаштований учень постійно ображає свого тихого сусіда, розсадіть їх, не допускаючи закріплення такої поведінки.
- У класі, де є відторгнені діти, під час проведення командних або групових заходів розподіляйте учнів заздалегідь, щоб не допустити ситуації, коли жодна команда не захоче прийняти їх до себе. У такому класі за можливості запобігайте змаганням і суперництву, щоб цих дітей не звинуватили у невдачі команди.
- Допоможіть непопулярному учневі засвідчити свою корисність для колективу. Залучіть його до участі в заході класу, де він зможе реалізувати свої здібності. Спільна діяльність згуртовує колектив.